

Maishemi

UDVARHELY VÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden csütörtökön.

Kilenczedik évfolyam.	12. szám.	Szerkesztő:	Székelyudvarhely, 1911. márczius 23.
Előfizetési ára: községeknek, valamint kör- és községi jegyzőknek egész évre 6 korona. Egyes szám ára 50 fillér		Dr. Keith Ferencz várm. tb. főjegyző.	Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája Székelyudvarhely. Arpád-utca 3. szám, hová az előfizetési pénzek küldendők.

II. További intézkedést igénylő általános jellegű rendeletek.

80.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

Szám: 2212—1911. alisp.

Tárgy: Az 1911. évi fősorozás utazási és működési tervezete.

Mindenik községi és körjegyzőnek és az összes községi előjáróságnak.

Tudomásul vétel és a további szabályszerű eljárás végett értesitem, hogy a honvédelmi miniszter ur a folyó 1911. évi fősorozás utazási és működési tervezetét 31272.1911. szám alatti rendeletével jóváhagyta.

Ennek folytán a fősorozás a következő napokon fog megtartatni:

1. Székelyudvarhely városi sorozó járásban a fősorozás lesz 1911. év április hó 1. és 3. napjain.
2. Az udvarhelyi sorozó járásban 1911. év április hó 4., 5., 6., 7., 8., 10. és 12. napjain.
3. A székelykereszturi sorozó járásban 1911. év április hó 19., 20., 21., 22. és 26. napjain.
4. A homoródi sorozó járásban 1911. év április hó 28. és 29., május hó 1. és 2. napjain.

Felhivom tehát Czimet, miszerint intézkedjék, hogy a fent megjelölt napokon a hadkötelesek a sorozó bizottság elé álljanak.

Egyben tudomására hozom azt is, hogy a mozgósítási utasítások, tervezetek és nyilvántartások is meg fognak vizsgáltatni az arra kijelölt napokon.

Székelyudvarhely, 1911. évi márcz. hó 23.

Sebesi, alispán.

81.

Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottságától.

Szám 525/1911. kgb.

A kolozsvári posta- és távirda kerületi mű-

szaki felügyelőség 47493—910 sz. átírata a távirati és távbeszélő elszigetelők rongálása tárgyában.

Elsőfoku utrendőri hatóságoknak és a községi előjáróságnak.

Fentjelzett átíratában a megkereső hatóság panaszként említi, hogy a vármegye területén levő állami táviró- és távbeszélő berendezéseket leginkább a székelyudvarhely — baróti és székelyudvarhely — marosvásárhelyi utvonalonon, különösen pedig Székelyudvarhely város, Oláfalu. Homoródszentmárton, Oklánd, Vargyas, Olasztelek, Pálfalva, Parajd, Korond, Felsősófalva, Ujszékely, Székelykeresztur, Galambfalva, Bögöz és Bikafalva községek belterületén és annak közelében feltűnő sok esetben rongálják. E rongálások megelőzése végett az 1876. VI. t. c. 33. §-a alapján felhívjuk a községi előjáróságot, illetve Székelyudvarhely város tanácsát, hogy a távirdák és távbeszélők rongálásának büntetéséről szóló 1888. V. t. c. 439 és 440. §-ainak, továbbá az 1888. 31. t. c. 12. §-ának rendelkezéseit a községek, illetve város területén, továbbá az iskolákban és templomokban hirdettessék ki, s e kihirdetésnek évenként való megismétléséről gondoskodjanak. A büntető rendelkezések ismertetésén kívül azt is közöljék a lakossággal, hogy az utfenntartó és utrendőri közegeknek minden egyes rongálási eset feljelentését szoros kötelességévé tettük, s e feljelentés folytán a királyi törvényszék a rongálók kinyomozását hivatalból fogja vinni.

Ehhez képest ezennel fel is hívjuk az elsőfoku utrendőri hatóságokat, hogy az utfenntartási közegeket az előforduló rongálások szigorú ellenőrzésére, s esetenként azonnal való feljelentésére utasítsák. A feljelentéseket azután az 1878. V. t. c. 439 és 440. §-ok értelmében való büntetés végett azonnal tegyék át a királyi törvényszékhez. Együttal adják tudomására az illető utfenntartó közegeknek, hogy a távirda és távbeszélő tartó-zékainak rongálását megakadályozó, vagy szigorúan ellenőrző tevékenységüket az állam is méltányolni igyekszik, mert a 23796/890 számú keresk. miniszteri rendelet szerint azok, akik gondos eljárásuk, valamint a berendezéseken észlelt

hiányoknak és a rongálók nevének bejelentése által a berendezések jókarban tartása körül hasznos szolgáltatásokat tesznek az államnak — minden év végén jutalomban részesülnek.

A községi előjáróságok tagjait hasonló tevékenység kifejtésére szintén felhívjuk. Egyszer-smind jelezzük, hogy a mennyiben a felhívásunkat hanyagul teljesítik, s a tudomásukra jutott rongálásokat azonnal fel nem jelentenek és a tettesek kinyomozására szorgalmasan közre nem működnek, ezzel hivatali mulasztást követnek el, s fegyelmi eljárást esetleg a távirda és távbeszélő intézet érdekében vagyoni felelősséget vonnak magukra.

Végül még felhívjuk az elsőfoku utrendőri hatóságokat, hogy a jelen intézkedésünkben elrendelt közhírré tételnek, valamint az utfenntartási közegek kitanításának megtörténtéről ide jelentést tegyenek. Általában pedig a rendeletünk érvényesítését hathatósan ellenőrizték, s a rongálások elnézése és hanyag nyomozása miatt a megtörtént eljárást minden esetben foganatosítsák.

Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottságának Székelyudvarhelyen 1911. évi március hó 13-án tartott üléséből.

Sebesi, alispán h. elnök.

82

Udvarhelyvármegye alispánjától.

Szám: 1914/1911. alisp.

Tárgy: Siketnémák váci országos kir. intézetének 60—1911. sz. megkeresése az intézetben létesített Erdély Fejedelemség című alapítvány megüresedett helyének betöltése tárgyában.

Székelyudvarhely r. t. város polgármestereinek, valamennyi községi és körjegyzőnek és a községi előjáróságoknak.

A siketnémák váci országos intézetének hozzám intézett megkeresése szerint, az intézetben létesített Erdély Fejedelemség címet viselő alapítvány a folyó tanévben megüresedett. Az alapító levél szerint ez alapítványra az összes »Erdély-részi« törvényhatóságoknak ajánlási joguk van.

7. §. A siketnémák intézeteibe (iskoláiba) vallásra, nemzetiségre és nemre való tekintet nélkül felvehető: oly 7 éven felüli és 10 éven aluli korban levő, elsősorban az intézet székhelyén, másodsorban a 11158/1904. számú vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteri rendelettel minden egyes intézet számára megállapított érdekeltégi kör területén, harmadsorban az ország bármely részén lakó siketnémák, akik a siketnégen és az ennek következményeül tekinthető némaságon kívül más testi, vagy lelki fogyatkozásban nem szenvednek. Ezeket kívül oly részleges hallású, továbbá a 10 éves koron túl megsiketült, beszédmaradvánnyal bíró gyermekek is felvételt nyernek, akik a fogyatkozások miatt rendszeres iskolai oktatásban nem részesíthetők. Ez utó-

biak felvétele iránt, időről-időre a tantestület tesz az illetékes hatóságnál felvételi javaslatot. Ha valamely növendéknek csak felvétele után ünnéki ki, hogy az hülyeségben, gyengeelméjűségben, az oktatást akadályozó betegségben, vagy nehézkörben szenved, eltávolíttatik.

10. §. A felvétel iránti kérvényekhez a következő mellékletek csatolandók:

- a) születési anyakönyvi kivonat,
- b) a gyermek siketnémaságát igazoló hatósági orvosi bizonyítvány,
- c) himlőoltási bizonyítvány,
- d) hatósági kimutatás a családi és birtokállapotról;

e) szegénységi bizonyítvány, vagy a szülők által kiállított és a községi hatóság által látalmazott nyilatkozat arról, hogy gyermekének eltartási költségeit pontosan fizeti és fizeni képes.

A b) és d) alatti csatolmányok számára csakis az igazgatóságok által díjtalanul megküldött nyomtatvány-ürlapok használhatók.

14. §. Az állami internátusos intézetbe felvett növendékek a felvétel alkalmával a következő ruhaneműekkel látandók el: a fiúk: 6 drb. inggel, 6 drb. lábravalóval, 6 drb. zsebkendővel, 6 pár kapcával, vagy harisnyával, 3 drb. törülközővel, 1 pár cipővel, vagy csizmával, 1 öltözet felső ruhával. A leányok: 6 drb. inggel, 6 pár harisnyával, 6 drb. zsebkendővel, 3 drb. kis kendővel, 3 drb. törülközővel, egy pár cipővel, 2 drb. kötényel, 1 öltözet felsőruhával.

Ezek közlése után felhívom, puhatolják ki, hogy a hivatali működésük körébe tartozó községekben, illetve városban vannak-e ily, a fenti feltételeknek megfelelő siketnémák, akiknek az intézetben való elhelyezése szükséges és ajánlatos lenne? Megfelelő esetben azok hozzátartozóit a fentiek értelmében a felvételhez szükséges lépések megtételére, vagyis az előirt okmányok beszerzésére kellőképpen utasítsák hozzám pedig 15 napon belül tegyenek előterjesztést, hogy ez ügyben még a vármegye törvényhatósági bizottságának rendszeres tavaszi közgyűlésére megfelelő javaslatot iránt intézkedhessem!

Székelyudvarhely, 1911 évi márc. hó 20-án.

Sebesi, alispán.

III. Általános jellegű, de további intézkedést nem igénylő rendeletek, értesítések és más közlemények.

83.

104.897.IV b.—910. B. M. számú körrendelet.

A községi (kör-) jegyzők által utlevél- és kivándorlási ügyekben teljesített magánmunkálatokért szedhető díjak.

Valamennyi vármegyei törvényhatóságnak.

Az utlevél-ügyről szóló 1903: VI. t.-c. életbe lépte előtt kiadott 59,565/1902. B. M. számú belügyminiszteri körrendelettel a községi (kör-)

jegyzők eltiltattak attól, hogy utlevél-ügyben teljesített munkaért díjat szedjenek.

A jegyzői magánmunkálatokról szóló vármegyei szabályrendelet tárgyában 47.300/1904. B. M. szám alatt kiadott belügyminiszteri körrendelethez mellékelt minta szerint megalkotott vármegyei szabályrendelet »Függeléké«-be a fent hivatkozott kormányrendelet tiltó rendelkezése szintén felvétel.

A már idézett 59.565/1902. számú körrendelet azután az 1903: VI. t.-c. életbeléptetése tárgyában kiadott 70.000/1904. B. M. számú körrendelettel a fentebb jelzett részben hatályon kívül helyeztetett s a most hivatkozott 70.000/1904. számú körrendelet mellékletét képező végrehajtási utasítás 8 §-a már akkép rendelkezik, hogy az utlevél kiállítására irányuló kérelmet támogató okmányok és bizonyítványok rendszerint a kerelmzők által szerzendők be, vagyis a községi (kör-) jegyzők azokat az okmányokat és bizonyítványokat, amelyek nem hivatalból állítandók ki, nem kötelesek díjmentesen kiállítani.

Az, hogy a most jelzett okmányok és bizonyítványok közül melyek állítandók ki hivatalból és melyek magánfelek kérelmére, nem lévén az utasításban közelebbről megjelölve, a díjmentesség és díjkötelezettség kérdésében a gyakorlatban többkevesebb bizonytalanság állt be, amelynek megszüntetése úgy az érdekelt magánfeleknek, mint maguknak a téves felszámítások miatt több esetben felelősségre vont községi jegyzőknek érdekében elengedhetlenül szükségesnek mutatkozik.

Ezt a célt kívánja szolgálni a »kivándorlók utlevél ügyeiben teljesített községjegyzői magánmunkálatok után felszámított díjak ellenőrzése« tárgyában 1910. évi szept. hó 10-én 111.736/1910. B. M. szám alatt kibocsátott körrendeletem utolsó előtti bekezdésében foglalt figyelmeztetés is, amely a hivatalból, tehát díjmentesen végzendő munkákat felsorolta.

Mintogy azonban a díjköteles munkák sem ott, sem másutt taxatív felsorolva nincsenek; minthogy továbbá, a most idézett 111.736/1910. számú körrendeletem szerint a községi (kör-) jegyzők által a kivándorlási és utlevélügyekben teljesítendő magánmunkálatok után számítható díjak mérsékelt és lehetőleg egyöntetű megállapítását is céllul tűztem ki, jelen rendeletemmel az imént megjelölt mindkét feladatot, t. i. úgy a díjas és díjmentes munkák taxatív felsorolását, valamint a felszámítható díjak mérsékelt és lehetőleg egyöntetű megállapítása iránti kezdeményezést megvalósítani kívánom.

E végből újból is közzéteszem, hogy:

I. Díjmentesek:

az utlevélügyről szóló 1903: VI. t.-c. végrehajtása tárgyában kibocsátott 70.000/1904. B. M. számú utasítás, valamint a kivándorlásról szóló 1909: II. t.-c. végrehajtása tárgyában kibocsátott 57.000/1909. B. M. számú utasítás szerinti szükséges helyhatósági (községi, vagyoni) bizonyítványok, tanúsítványok, az érdekelt felek szóbeli nyilatkozatáról

felveendő jegyzőkönyvek, utlevél-lapok, nemkülönben a külön hatósági rendelet folytán a kívándorlók figyelmeztetése, óvása, vagy az utlevél-kiállító hatóság tájékoztatása céljából felvett jegyzőkönyvek, a több helyen kiállítani szokott külön kérdőívek.

Megállapítom továbbá, hogy:

II. Díjkötelesek:

1. A kiskoru részére szükséges atyai, vagy gyámi (törvényes képviselői) beleegyezés kiállítása. (U. U. 4. §. 3. pontja és K. U. 2. §. a) pontja.)

2. Kivándorlás esetén az atyai, vagy gyámi beleegyezés hitelesítése (K. U. 2. §. a) pontja.)

3. A gyámság alatt álló kivándorolni szándékozó kiskoru egyén gyámja által adott beleegyezés jóváhagyása végett a gyámhatósághoz intézett kérvény megírása (K. U. 2. §. a) pontja.)

4. A kivándorolni szándékozó kiskorúak rendeltetési helyén való elhelyezésének biztosítására szolgáló okmányok megszerzése céljából végzett levélírás (K. U. 2. §. a) pontja.)

5. A belügyminiszteri kivándorlási engedély elnyerésére irányuló kérvény megírása. (K. U. 2. §. b) pontja.)

6. A belügyminiszteri kivándorlási engedély elnyeréseért beadott kérvényhez csatolandó vagyoni bizonyítvány kiállítása. (K. U. 2. §. b) pontja.)

7. Amennyiben szükséges (lásd a Belügyi Közlöny 1910. évi 40. számában közölt 111.737/1910 B. M. számú körrendeletet) a kir. ügyészséghez, járásbíróshoz és a rendőri büntető bírósághoz a büntető igazságszolgáltatás érdekében kívánt bizonyítványok kiállítására irányuló beadványok megírása. (U. U. 4. §. 2. és K. U. 2. §. c) pontja.)

8. A külföldről való hazaszállítás költségeire vonatkozó helyhatósági bizonyítvány megszerzése céljából irt megkeresés, amennyiben arra szükség van. (K. U. 2. §. d) pontja.)

9. Az utlevél kiállítása iránti kérelmet elutasító elsőfoku határozat ellen írásban előterjeszteni szándékolt felebbezés megírása. (U. U. 20. §.)

A díjak mértéke tekintetében eddigelé a 47300/1904 B. M. sz. belügyminiszteri körrendelet alapján megalkotott vármegyei szabályrendeletek szolgáltak alapul.

Mintogy azonban ezek a szabályrendeletek a kérvények- és okmányokra vonatkozó díj-szabás megállapításánál jelentékenyen nagyobb gondot és időt igénylő munkát tételtek fel, mint amilyen munka az utlevél és kivándorlási ügyek körül a községi (kör-) jegyzőkre tényleg hárul; minthogy továbbá a kivándorlásról szóló 1909: II. t.-cz. és az annak végrehajtása tárgyában kibocsátott 57.000/1909. B. M. számú Utasítás 2. §-a annyiféle kérvény és okmány benyújtását írja elő, hogy előfordulhat eset, amelyben a munkadíj a mai díjszabás szerint 30—40 koronát is kitesz: a magam részéről nem tartom megokolt-nak és fentarthatónak azt, hogy a községi (kör-) jegyzők az utlevél és kivándorlási ügyekben az őr-lapok felhasználásával teljesíthető tömegmunkákért továbbra is a jelzett szabályrendeletben a

magánmunkákra megállapított díjtételeket számlítsák fel.

Felhívom tehát a törvényhatóságot, hogy a községi (kőr-) jegyzők által végezhető magánmunkálatokról a fentebb már idézett 47,300/904. B. M. számú körrendelet alapján alkotott szabályrendeletét vegye átvizsgálás alá s a községi (kőr-) jegyzők által az utlevél és kivándorlási ügyekben teljesített munkákért felszámítható díjakat annak keretében külön szabályozza.

Ümütatásul megjegyzem, hogy részemről a fentebb 3., 5. és 9. pont alatt megjelölt beadványok megírásáért kettő (2) koronát elégségesnek tartok.

A 4. alatt megjelölt okmányok megszerzése céljából irt levélnél a jegyzői magánmunkálatokról szóló szabályrendeletben a magánlevelek irásáért megszabott díjtétel lenne alkalmazandó.

A 7. és 8. pontok alatt említett beadványok, megkeresések tulajdonkép csupán tudakozódásoknak lévén tekinthetők, ezekért szintén a magánlevelek irásáért megszabott díj, legfeljebb azonban 1 korona felszámítása lenne indokolt.

Az 1. és 6. pontok alatt megjelölt okmányok kiállítás díja egy (1) koronában, a 2. alatt említett hitelesítés díja pedig ötven (50) fillérben volna megállapítandó.

Az átvizsgált és módosított szabályrendelet jóváhagyás végett két példányban terjessze fel hozzám.

Budapesten, 1911. évi január hó 26-án.

A miniszter helyett:

Jakabffy s. k., államtitkár.

Szám: 973—911. alisp.

Tudomás és egyelőre a fentiekhez való alkalmazkodás céljából azzal a megjegyzéssel adom ki, hogy az egyes díjtételeknek a belügyminiszter ur körrendelete értelmében, szabályrendelet útján való megállapítása érdekében a törvényhatósági bizottság legközelebbi közgyűlésén előterjesztést tétetek.

Székelyudvarhely, 1911. évi márcz. hó 14.

Sebesi, alispán.

84.

Magyar királyi belügyminiszter.

14156—1911. VII-d. B. M. számú körrendelet.

A kolerára vonatkozó »Tudnivalók« szétküldése tárgyában.

Valamennyi vármegyei és városi törvényhatóság első tisztviselőjének.

A közegészség kedvező alakulatában nevezetesen a népességnek fertőző betegségektől való megóvásában nagy része van annak, hogy a népesség mennyire van felvilágosodva arról, hogy egészségének mi kedvez, illetve mi árt. Ilyen irányu felvilágosodottság belátásra vezet, ami nem-

csak az egyes embert teszi képessé saját egészségének megóvására, hanem a közegészség fenntartására irányuló hatósági tevékenység hathatóságát is előmozdítja.

A fertőző betegségek elhárításának sikeréhez jelentékenyen való védekezés módját könnyen, érthetően ismerteti. Ilyen közleményt különösen a kolerára való tekintettel tartok hasznosnak, amely időnként Magyarországon is óriási pusztítást okozott, a múlt évben Európa egyik-másik államában, sőt Magyarországon is felmerült és bár a télen megszűnt, állandó veszedelemmel fenyeget.

Mindezt szem előtt tartva a kolerára vonatkozó tudnivalókat rövid és könnyen érthető ismertetésben foglaltattam és német, román, tót, szerb, ruthén s olasz nyelvre lefordítatván azzal küldöm meg (czimnek), hogy az egyes községek részére leendő szétküldése, ott kifüggesztése, illetve ismertetése érdekében úgy intézkedjék, hogy a szóban lévő közlemény mennél szélesebb körben tudomásra jusson. Szükségesnek tartom megjegyezni, hogy a községi jegyzők, bírák közreműködésén kívül nagy súlyt helyezek arra, hogy a közleményt lelkészek, tanítók megfelelő módon ismertessék és kívánatosnak tartom hogy terjeszték mindazok, akik a népesség egészségi, értelmi, erkölcsi, gazdasági stb. javainak megtartása s gyarapítása munkálkodnak.

Budapest, 1911. évi február hó 17-én.

A miniszter helyett:

Jakabffy s. k., államtitkár.

Tudnivalók a koleráról.

1. A kolera hasmenéssel, hányással, görcs-csel és gyors elgyengüléssel jár.

2. A kolera nagyon ragadós betegség; csirája (ragálya) a beteg bélürülékében és hányadékában van.

3. Átragadhat az egészségesre mindarról, ami a koleras bélürülékével, vagy hányadékkal bepiszkolódott és pedig különösen:

a betegről, ápolójáról, ruha-, fehér- s ágyneműjéről, evő-, ivóeszközöiről s edényeiről, ételéről, italáról.

Veszedelmes az a holmi is, amelyet a koleras beteg nem használt ugyan, de a lakásából, házából való. Veszedelmes az is, ami sok ember kezén fordul meg, pl. piaczi, korcsmai, kávéházi evő- s ivóeszközök, továbbá bepiszkolódott pénz stb.

4. A kolera leginkább arra ragad át, aki a beteggel, vagy holmijával bánik és mosatlan kézzel eszik, iszik, vagy mosatlan kézbe fogott tárggyal (dohányzó, író vagy egyéb eszközzel) nyul a szájához.

5. Igen sokan betegedhetnek meg akkor, ha a koleras beteg ürüléke, hányadéka, vagy mosdó-vize kutba, forrásba, folyóvízbe vagy egyéb ivóvízbe jut, amelyet sokan használnak.

6. Leginkább az betegszik meg kolerában, aki gyomrát romlott (soká állott) eledellel, nyers

öldséggel (pl. ugorkával, salátával, hagymával), gyümölcsössel, szeszes itallal elrontotta, aki magát s lakását tisztátlanul tartja és zsufoltan, azaz sokadmagával szüken lakik.

7. A kolerától megóvhatja magát az ember: ha nem látogat kolerás beteget;

ha nem jár összejövetelekre (halotti torra, vásárokra stb.-re);

ha gondosan mosakodik s különösen kezét minden étkezés előtt tiszta vízzel, szappannal mossa;

ha csupán frissen főzött vagy sültöt eledellel él és evő- s ivóeszközeit forró, lugos vízben mossa, a kolera-fertőzésre gyanus vízből származó halat pedig forró vízben bontja és mossa meg;

ha ivásra olyan vizet használ, amelyet felforraltak, aztán lehűtöttek és ha az eltett eledelt s az ivóvizet gondosan fedve tartja;

ha evésben, ivásban mértékletes és gyomorrontó eledeltől és gyomorrontó italtól tartózkodik;

ha önmagát, ruházatát, ugyszintén lakását (házát) és udvarát tisztán tartja. Gondoskodni kell arról, hogy a ház udvarán gödör legyen ülökével s hogy ott végezze a szükségét az egész háznép, mert abból is veszedelem támadhat, ha a bélürülék szanaszét szivarog (kutba, folyóvízbe), vagy ha kutya, tyúk vagy egyéb háziállat szét-hordja.

8. A kolerás, ugyszintén a gyanus beteget az előljárásnál mennél előbb be kell jelenteni.

9. Az egészségeseektől azonnal el kell különíteni és gondosan ápolni, orvossal gyógyítani. Mindezt a leghelyesebben kórházban tehetjük.

10. A kolerás beteg — ha csak teheti — edénybe ürítsen. Bélürülékét, hányadékát, mosdó- s mosóvizét ártalmatlanná kell tenni (fertőtleníteni), úgy, hogy ugyanannyi oltott meszet öntsenek hozzá, vagy más szert, amelyet az orvos fertőtlenítésre rendel.

11. Aki a beteggel bánik, gondosan mosakodjék; kezét szappannal s vízzel s azután eczettel mossa, száját (naponta többször) eczetes vízzel öblítse és ne egyék, ne igyék a beteg szobájában.

Tanácsos a kolerás szobájának küszöbe elé eczetbe mártott rongyot teríteni s arra lépni.

12. Ha a beteg egészen meggyógyult, langyos, szappanos vízzel tetőtől talpig mosakodjék vagy fürödjék meg és tisztába öltözködjék.

13. Ha a beteg meghalt, nem kell lemosni s öltöztetni, hanem csak azt cselekedni, amit az előljárásg rendel.

14. Akár meggyógyult, akár meghalt a kolerás beteg, szobáját mindenestül ártalmatlanná kell tenni (fertőtleníteni).

Nevezetesen:

Mosható szennyes ruhát, ágy- s fehérneműt csak akkor lehet kivinni s mosásba adni, ha legalább 2 órán át forró, lugos vízben áztatták (pl. teknőben, dézsában). Szalmazsákot, ugyszintén dunnát, párnát, paplant a külső boríték lehu- zása s forró, lugos vízbe áztatása után, erős ecze- tes ruhával jól le kell dörzsölni és a napra kitenni.

Nem mosható ruhát ugyanigy, vagy olyan szerrel kell kezelni, amelyet orvos rendel.

A beteg szobájában tartott holmit, ha nemi is használta a beteg, ugyszintén a mosott, tisztogatott holmit is a napra kell kitenni.

A kolerás ágyszalmáját, ételmaradékát és a szobájából kikerülő szemetet el kell égetni.

Evő-, ivóeszközeit, edényeit forró vízzel tisztára kell lemosni.

Éstetlen ágyat, széket, szekrényt s egyéb festetlen butordarabját forró luggal, vagy szappanos vízzel, festett vagy finomabb butort s némely más tárgyakat olyan szerrel kell lemosni, amelyet az orvos arra a célra rendel.

A szobát, amelyben a kolerás feküdt, ki kell meszelni, még a földjét is; ajtót, ablakot és ha a szoba padlózott, a padlót is forró luggal, vagy olyan szerrel, amelyet az orvos rendel, kell fertőtleníteni és azután surolni. A szoba ajtaját, ablakát nappal tárva-nyitva kell tartani.

A belügyminiszter.

85.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

Szám: 2590 VI/B—1911.

A székesfőváros tanácsának, valamennyi magyarországi vármegye alispánjának és törvényhatósági joggal felruházott város tanácsának, mint másodfoku iparhatóságnak.

Hivatali elődömnek 1898. évi szeptember hó 27-én 55,768 és 1906. évi június hó 24-én 19,942 szám alatt kelt rendeletével kapcsolatosan értesitem Czimet, hogy a szegedi m. kir. állami felső ipariskola gépészeti szakosztályának végzett tanítói végbizonyítványuk alapján a kovács, lakatos, kutszináló, harangöntő, rézöntő, réz- és bronzműves mesterségekben munkakönyv váltására és egy évi gyakorlat beigazolása mellett ezen mesterségek önálló üzésére jogosíthatnak. A végbizonyítvány ezenkívül még a gőzkazánok, lokomobil és stabil-gőzgépek kezelésére és az erős áramu elektromos vezetékek berendezéséhez munkakönyv váltására jogosít.

Egyidejűleg intézkedtem arra nézve, hogy nevezett intézet az általa kiállított végbizonyítványba, a hatóságok és a tanítók tájékoztatása céljából az általa nyújtott ipari képesítésre vonatkozó határozmányt iktassa be.

Felhívom Czimet, hogy erről a hatósága alá tartozó összes elsőfoku iparhatóságokat értesítse.

Budapest, 1911. évi febr. 28.

A miniszter helyett:

Stettina s. k. államtitkár.

Szám: 1927—1911. alisp.

Elsőfoku iparhatóságoknak.

Miről értesitem.

Székelyudvarhely, 1911. évi márcz. 14.

Sebesi, alispán.

86.

Jegyzéke

a magyarországi állami gyógyintézetek, továbbá az országos, köz- és nyilvános jellegű kórházak részére az 1911. évre megállapított napi ápolási díjaknak

I. Állami gyógyintézetek.

A) Állami kórházak.

1. Pozsonyi m. kir. állami kórház:		
a) külön osztály	kor. 8—	
b) közös osztály	» 2—	
2. Marosvásárhelyi m. kir. áll. kórház	» 2—	
3. Brassói m. kir. áll. szem-kórház:		
I. osztály	» 5—	
közös osztály	» 2—	
4. Budapesti m. kir. áll. szemkórház:		
I. osztály	» 6—	
közös osztály	» 3 02	
5. Perlaki m. kir. áll. trachomakórház	» 1 48	
6. Szegedi m. kir. áll. trachomakórház:		
I. osztály	» 5—	
közös osztály	» 1 94	
7. Zsabyai m. kir. állami trachomakórház	» 1—	
8. Zsolnai m. kir. áll. trachomakórház	» 1—	
9. Budapesti m. kir. tudományegyetemi klinikák:		
kórteremben	» 3—	
külön szobában	» 6—	
10. Kolozsvári kir. magyar tudományegyetemi klinikák:		
kórteremben	» 2—	
külön szobában II. osztály	» 6—	
» I. osztály	» 10—	
11. Budapesti rendőrségi kórház	» 1—	

B) Állami elmegyógyintézetek.

1. Budapest-lipótmezei m. kir. állami elmegyógyintézet:		
külön osztály	» 16—	
I. osztály	» 10—	
II. »	» 3—	
III. »	» 1 40	
2. Budapest-angyalföldi m. kir. állami elmegyógyintézet:		
II. osztály	» 3—	
III. »	» 1 40	
3. Nagyszebeni m. kir. állami elmegyógyintézet:		
I. osztály	» 8—	
II. »	» 3—	
III. »	» 1 40	
4. Nagykállói m. kir. állami elmegyógyintézet:		
II. osztály	» 3—	
III. »	» 1 40	

II. Országos kórház.

1. Kolozsvári »Karolina« orsz. kórház	» 2—

III. Közkórházak.

1. Aradi vármegyei	» 1 64

2. Aranyosmaróti vármegyei	kor. 1—
3. Bajai városi	» 2 08
4. Balassagyarmati vármegyei	» 1 64
5. Békéscsabai községi	» 1 82
6. Belényesi vármegyei	» 1 74
7. Beregszászi vármegyei	» 1 88
8. Beszterczei	» 1 44
9. Besztercebányai városi	» 1 58
10. Brassói városi	» 1 64
11. Budapest duna-balparti:	
Sz.-Rökus, Sz.-István, Sz.-László	» 3 14
12. Budapest duna-jobbparti:	
Szt.-János, Szt.-Margit	» 3 14
13. Cikszeredai vármegyei	» 1 44
14. Czellődömölki	» 1 80
15. Debreczeni városi	» 2 02
16. Dési vármegyei	» 1 88
17. Devai	» 1 64
18. Dicsőszentmártoni vármegyei	» 1 60
19. Ersekújvári	» 1 88
20. Esztergomi városi	» 2 12
21. Fehérgyarmati vármegyei	» 1 80
22. Fehértemplomi városi	» 1 62
23. Fiúmei városi	» 2 08
24. Fogarasi vármegyei	» 1 98
25. Gyöngyösi alapítványi	» 1 62
26. Győri városi	» 2 08
27. Gyulai vármegyei	» 2 02
28. Homonnai vármegyei	» 1 90
29. Ipolysági	» 1 80
30. Jászberényi városi	» 1 48
31. Kaposvári vármegyei	» 2 08
32. Kapuvári	» 1 56
33. Kassai alapítványi	» 1 96
34. Kisvárdai vármegyei	» 1 94
35. Komáromi városi	» 1 96
36. Lévai vármegyei	» 1 62
37. Lippai vármegyei	» 1 76
38. Losonczi városi	» 1 66
39. Makói vármegyei	» 1 76
40. Marczali	» 1 56
41. Mármarosszigeti vármegyei	» 1 86
42. Miskolci	» 2 26
43. Modosi	» 1 54
44. Mohácsi	» 1 86
45. Munkácsi városi	» 1 90
46. Muraszombati vármegyei	» 1 78
47. Nagybecskereki	» 1 68
48. Nagyenyedi	» 1 54
49. Nagykanizsai városi	» 1 64
50. Nagykárolyi	» 1 52
51. Nagykikindai vármegyei	» 1 58
52. Nagymihályi	» 1 98
53. Nagyszebeni városi	» 1 90
54. Nagyszentmiklósi alapítványi	» 1 84
55. Nagyszombati vármegyei	» 1 86
56. Nagyszöllősi	» 1 82
57. Nagytapolcsányi	» 1 50
58. Nagyvárad	» 1 68
59. Nyíregyházi	» 1 94
60. Nyitrai	» 1 96
61. Pancsovai városi	» 1 40
62. Pécsi városi	» 1 90

63. Rimaszombati vármegyei	kor. 174	35. Nemetujvári alapítványi	» 180
64. Sátoraljaúj helyi »	» 220	36. Orsovai községi	» 180
65. Segesvári »	» 212	37. Pásztoi alapítv. »Margit« kórház	» 190
66. Sepsiszentgyörgyi »	» 160	38. Pozsonyi »Ferencz József« gyer- mekkórház	» 180
67. Soproni városi	» 160	39. Rozsnyói Kósa Schopper-f. kórház	» 152
68. Szabadkai városi	» 216	40. Sárvári községi kórház	» 180
69. Szatmárnémeti városi	» 152	41. Selmeczbányai városi	» 170
70. Szegedi »	» 190	42. Siklósi községi	» 160
71. Szekszárdi vármegyei	» 196	43. Sümegi községi	» 150
72. Székelyudvarhelyi vármegyei	» 170	44. Szombathelyi emberbaráti	» 160
73. Székesfehérvári »	» 210	45. Szombathelyi »Fehér Kereszt« gyer- mekkórház	» 2—
74. Szentesi »	» 186	46. Temesvári »Fehér Kereszt« szül. osztálya	» 220
75. Szigetvári »	» 178	47. Turócszentmártoni vármegyei	» 150
76. Szolnoki »	» 192	48. Újpesti »Gróf Károlyi-féle«	» 250
77. Temesvári városi	» 188	49. Újpesti Szegény gyermek kórház	» 250
78. Tordai vármegyei	» 188	50. Veszprémi városi	» 162
79. Törökkanizsai vármegyei	» 158	51. Zentai »	» 160
80. Trencsényi »	» 212	52. Zirczi »	» 190
81. Újvidéki városi	» 220	53. Zsombori »	» 160
82. Ungvári »	» 184		
83. Zalaegerszegi vármegyei	» 160		
84. Zilahi »	» 174		
85. Zombolyai »	» 156		

IV. Nyilvános jellegű kórházak.

1. Aradi Andrányi alapítv. gyermek- kórház	kor. 170
2. Bártfai városi	» 160
3. Borosjenői járási	» 190
4. Breznóbányai városi	» 140
5. Budapesti Bethesda	» 302
6. Budapesti »Fehér Kereszt« gyer- mek kórház	» 302
7. Budapesti Pasteur-intézet	» 2—
8. Csongrádi községi	» 120
9. Czeglédi városi	» 130
10. Devecseri járási	» 180
11. Eperjesi városi	» 160
12. Erdődi vármegyei	» 150
13. Felsővisói »Iren« kórház	» 170
14. Gyergyószentmiklósi	» 150
15. Gyulafehérvári városi	» 160
16. Hódmezővásárhelyi városi	» 190
17. Karánsebesi városi	» 150
18. Kecskeméti »	» 160
19. Keszthelyi községi	» 180
20. Kézdivásárhelyi egyesületi	» 150
21. Kőhalmi járási	» 160
22. Körmendi községi	» 170
23. Kőrösbányai járási	» 150
24. Kőszegi egyesületi	» 160
25. Liptószentmiklósi vármegyei	» 160
26. Lőcsei »Hermann Gusztáv« kórház	» 192
27. Lugosi városi	» 170
28. Magyaróvári vármegyei	» 188
Ezen kórház mosoni tüdőbeteg oszt. 29. Medgyesi városi	» 220
30. Nagybányai városi	» 180
31. Nagysomkuti községi	» 150
32. Nagyszalontai községi	» 140
33. Nagyvárad »Szaroveczky« gyer- mekkórház	» 160
34. Nagyvárad »Izraelita Szt. Egylet« kórháza	» 144
	» 170

Jegyzéke a magyarországi nyilvánossági jelleggel felruházott állami gyermekmenhelyeknek.

Aradi, budapesti, debreczeni, gyulai, kassai, kecskeméti, kolozsvári, marosvásárhelyi, munkácsi, nagyvárad, pécsi, rimaszombati, szabadkai, szegedi, szombathelyi, temesvári és veszprémi állami gyermekmenhely.

Jegyzet. A felsorolt állami gyermekmenhelyek kötelékébe felvett külföldi honosságú gyermekek egységes havi ápolási díja a következő: 0—1 éves korig 20 K, 1—2 éves korig 16 K, 2—7 éves korig 14 K, 7—15 éves korig 16 K. Ezen tartásdíjak valamennyi, a fenti jegyzékben felsorolt gyermekmenhelyeknél azonosok és nem évenként, hanem nagyobb időközben állapítatnak meg.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

Szám: 1538—1911. alisp.

Székelyudvarhely r. t. város polgármesterének, a három járási főszolgabírónak, valamennyi községi és körjegyzőnek, s községi elöljárósnak.

A m. kir. belügyminiszter ur 8800—1911. sz. rendetete folytán tudomásul kiadom.

Székelyudvarhely, 1911. márczius hó 7-én.

Alispán helyett:

Dr. Paál, főjegyző.

V. Pályázatok, hivatalos hirdetések és körözüvények.

Állati betegségek. Ragadós száj- és körömfájás megszűnt Homoródalmás és Székelyvarság községek hasított körmű állatállományában és Homoródalmás község sertésállományában.

Ragadós száj- és körömfájás fellépett járványosan Gagy, Székelykeresztúr és Medesér községek szarvasmarha állományában.

Hirdetmény. A kisbéri m. kir. tejmunkás-képző iskola az 1911. évi május hó 1-én kezdődő egy éves tanfolyamára S (nyolcz) ösztöndíjas tanulót fog felvenni.

A tanulók ingyenes ellátásban, élelmezésben' ezenkívül kisebb kiadások fedezésére havi 6 (hat) korona munkadíjban részesülnek.

A felvételi feltételeket a nagyméltóságu m. kir. fölkimvelésügyi miniszter ur az 1903. évi 13836. szám alatt kelt rendeletével kiadott szabályzat a következőkben állapítja meg:

a) a betöltőt 17 éves életkor, mely keresztlevéllel igazolandó;

b) erős, egészséges testalkat, mely orvosi bizonyítvánnyal igazolandó;

c) elemi iskolai bizonyítvány annak igazolására, hogy a belepni óhajtó jól tud írni, olvasni és négy alpművelettel számolni;

d) kiskorúság esetén írásbeli nyilatkozat kívánatik a belépni óhajtó szüleitől, esetleg annak gyámjától arról, hogy a folyamodó felvételébe beleegyeznek s hogy a tanfolyam tartama alatt a tanulóért az iskolában esetleg teljesítendő fizetéseket magára vállalja;

e) a magyar nyelv bírása;

f) kifogástalan előélet, mely hatósági erkölcsi bizonyítvány által igazolandó;

g) himlőoltási bizonyítvány;

h) minden tanuló, ki a tanfolyamra felvételt, köteles munka és ünneplő ruházaton kívül 6 törülközőt, 6 mellig érő fehér vászonkötényt, 12 zsebkendő, 6 lábravalót, 6 inget és 6 pár kapuczát magával hozni.

A felvételnél kiszolgált katonák, továbbá azok, kik tehenészetben, esetleg tejjgazdaságban már alkalmazva voltak, előnyben részesülnek.

Akik magukat ezen tanfolyamra felvételn-

kívánják, 1 korona bélyeggel ellátott és a felvételi feltételekben említett bizonyítványokkal felszerelt sajátkezűleg irt s a kisbéri m. kir. ménesbirtok igazgatóságához címzett folyamodásukat legkésőbb 1911. évi április hó 10-ig az alulirt iskola vezetőségéhez nyújtásuk be.

Kisbér, 1911. évi márczius hó 4-én. *A kisbéri m. kir. tejmunkásképző iskola vezetősége.*

Körözendő egyének 119. — *Fodor Rozália* nevű nő, a ki az 1860—1879. évek közötti időben született s a kinek atyja Fodor Imre, anyja Soproni Rozália, nyomozandó, feltalálása esetén illetőségére nézve kihallgatandó és a felveendő jegyzőkönyv a 23212—910. számra való hivatkozással Zala vármegye alispánjának (Zalaegerszeg) megküldendő.

120. — *Susterics Mihály* 14 éves gyermek, a ki a kolozsvári állami gyermekmenhely kötelékébe tartozik, Dénes Sándor székelykereszturi gondozójától még a múlt év folyamán megszökött. Nevezett gyermek nyomozandó és feltalálása esetén erről a Székelykeresztur járási főszolgabíró a 4501—910. számra való hivatkozással értesítendő.

121. — *Schwarz Márkus* férfiszabó, a ki Nagyrovány községben 1870-ben született s a kinek neje Angelun Adél, nyomozandó, feltalálása esetén illetőségére nézve kihallgatandó és a felveendő jegyzőkönyv a 217423—910. számra való hivatkozással Budapest székesfőváros tanácsának megküldendő.

122. — *Jungvirt Mária*, állítólag férjezett Brandtner Györgyné, a ki állítólag 1864. év körül a steierországi Judenburgban született, nyomozandó, feltalálása esetén illetőségére nézve kihallgatandó és a felveendő jegyzőkönyv a 229385—910. számra való hivatkozással Budapest székesfőváros tanácsának megküldendő.